

Foto: shutterstock

Storskaliga fosfornyheter

27 maj 2016

Det verkar råda febril aktivitet med fosfor på många håll i samhället just nu. Bara den senaste veckan har olika forskarteam släppt två nya rapporter som var för sig har fått en del att höja på ögonbrynen.

Ungefär vart femte år gör länderna runt Östersjön en beräkning av den totala mängden N och P som de släpper ut från alla källor till havet. Det har gjorts under lång tid och nu har den sjätte sammanställningen blivit klar. För varje gång förbättras både underlagsdata och själva beräkningsmodellerna. Denna gång har den svenska tillförseln av fosfor till havsbassängen som kallas Egentliga Östersjön beräknats till 780 ton för år 2014. Av den mängden var 370 ton så kallad bakgrundsbelastning, alltså den mängd fosfor som tillförs havet naturligt utan påverkan av människor och 410 ton är mera att betrakta som utsläpp. Forskarna sätter dessa siffror i relation till att Sverige åtagit sig att minska belastningen till 308 ton i den senaste Östersjööverenskommelsen – Baltic Sea Action Plan. Det betyder alltså att alla svenska mänskligt skapade utsläpp måste bort och en del av de naturliga vilket skapat förvåning.

Dyra åtgärder

I rapporten resoneras om möjligheten till mer våtmarker och att fler åtgärder kan behövas i tillrinningsområdet till andra havsbassänger. Syftet med det är att också havsvägen minska fosforinflödet till Egentliga östersjön eftersom det sker ett vattenutbyte mellan bassängerna. Det är sannolikt att resultaten kommer utlösa den tidigare diskussionen om att också använda sig av kostnadseffektivitet när utsläppskvoter fastställs för Östersjöländerna. Att åtgärda

bakgrundsläckage kan vara en dyr sak för de flesta länder eftersom åtgärder brukar bli dyrare ju mer på marginalen de görs i enlighet med principen att högre hängande frukter är svårare att nå.

Östersjöns bottenar tömda på fosfor

På senare år har alltmer uppmärksamhet riktats mot att den stora mängden fosfor i Östersjöns sediment bidrar till övergödningen och att frisättningen av fosfor därifrån överstiger nytillförseln från land.

Forskare på IVL – Svenska Miljöinstitutet har tagit nya prover på sedimentet i egentliga Östersjön och i Bottenhavet. Proverna har tagits på cirka 100 meters djup på båda ställena. Analyserna visar att det fanns mer fosfor i sedimentet i Bottenhavet trots att det är en havsbassäng som är mindre belastad med fosfor från olika källor på land än havsbassängen Egentliga Östersjön. Förklaringen är att det fanns mycket mera syre i Bottenvattnet och det gör att fosfor förblir bundet till järn och aluminiumföreningar i sedimentet. Medan i Egentliga Östersjön visade proverna stark syrebrist och då kommer fosfor i lösning. När fosfor släpper från botten ökar risken att den kan komma upp i vattenmassan och bidra till algblomning. Det är just att bottenarna beskrivs som tömda som är den kanske största nyheten. Det kunde ju vara så att mycket fosfor redan frigjorts till vattenmassan men att det samtidigt fanns stora mängder kvar i mobil form. I ett pressmeddelande skriver forskarna på IVL

– De miljöförhållanden som idag råder i Bottenhavet visar i någon mening vad åtgärderna för att minska övergödningen till Östersjön syftar mot. Vi ser att en förutsättning för att minskad närsaltstillförsel ska ge en önskvärd effekt inom överskådlig tid är förbättrade syreförhållanden i bottenvattnet, säger Mikael Malmaeus.

Text: [Markus Hoffmann](#)

Källa: [Näringsbelastning på Östersjön och västerhavet 2014](#)

[En jämförelse mellan fosforbindningen i sediment från Bottenhavet och egentliga Östersjön och syrehaltens betydelse](#)

Sidan uppdaterades 2016-05-27 av Sofie Logardt

- [Dela på Facebook](#)
- [Dela på Twitter](#)
- [Dela på LinkedIn](#)

[Skriv ut](#)

Relaterade nyheter

- **Forskare granskade miljörådgivare**

12 april 2016 - Kan rådgivning på gården leda till renare vatten? Ja, enligt..

- **Proffsigt dikesunderhåll säkrar dräneringen och förbättrar vattenmiljön**

27 november 2015 - I tyska Niedersachsen anordnar "Landwirtschaftskammer" tills..

- **Internationellt seminarium om vattendirektivet**

23 oktober 2015 - En del länder fokuserar på kväve och andra på fosfor. Irland..

- **För dyrt och svårt för finska bönder att klara miljömål**

17 december 2013 - De lägst hängande frukterna är redan plockade och inte ens d..

- **Färska råd från världens fosforforskare**

11 oktober 2013 - Stängsla bort betesdjur från rinnande vatten och tänk på den..

Kontakt

Redaktör för nyhetsbrevet

[Sofie Logardt](#)

040-41 52 84 040-41 52 84

Greppa Näringen är ett samarbete mellan [Jordbruksverket](#), [LRF](#) och [länsstyrelserna](#).

You'll need Skype Credit